

tolika je moja snaga. Svojstva novca su moja - njegova posjednika - svojstva i suštinske snage. To što ja jesam i što mogu, nije, dakle, nikako određeno mojom individualnošću. Ja jesam ružan, ali mogu kupiti najljepšu ženu. Dakle, ja nisam ružan, jer je djelovanje ružnoće, njena odbojna snaga, uništena pomoću novca. Ja sam - prema svojoj individualnosti - hrom, ali mi novac pribavlja 24 noge; dakle, ja nisam hrom; ja sam rdjav, nepošten, nesavjestan, glup čovjek, ali je novac cijenjen, dakle cijenjen je i njegov posjednik. Novac je najviše dobro, dakle i njegov posjednik je dobar, novac me, osim toga, oslobadja muka da budem nepošten; dakle, unaprijed se pretpostavlja da sam pošten; ja sam bez duha, ali novac je zbiljski duh svih stvari, pa kako bi njegov posjednik bio bez duha? Osim toga, on može kupiti umne ljude, a onaj koji ima moć nad umnim ljudima, nije li on umniji od umnijih! Ja, koji pomoću novca mogu sve za čim čezne ljudsko srce, ne posedujem li ja sve ljudske moći! Ne pretvara li, dakle, moj novac sve svoje nemoći u njihovu suprotnost?

Ako je novac veza koja me vezuje za ljudski život, za društvo, za prirodu i ljude, nije li novac veza svih veza! Ne može li on razrješiti i vezati sve veze! Nije li on zato i opće svojstvo razdvajivanja? On je prava moneta razdvajanja kao što je i pravo sredstvo veze, galvano^[62] kemijska snaga društva.

Šekspir osobito ističe dva svojstva novca:

1. on je vidljivo božanstvo, pretvaranje svih ljudskih i prirodnih svojstava u njihovu suprotnost, opća zamjena i obrtanje stvari; on bratimi nemogućnosti;

2. on je opća prostitutka, opći svodnik ljudi i naroda.

Izopačavanje i zamenjivanje svih ljudskih i prirodnih kvaliteta, bratimljenje nemogućnosti - božanska snaga - novca leži u njegovu biću kao otudjenom, ospoljenom, ospoljavajucem, rodnom biću čovjeka. On je ospoljena moć čovječanstva.

Što ja ne mogu kao čovjek, dakle, što ne mogu moje individualne suštinske snage, to mogu pomoću novca. Novac, dakle, čini svaku od tih suštinskih snaga nečim što ona po sebi nije, tj. njenom suprotnošću.

Ako želim neko jelo ili su mi potrebna poštanska kola, jer nisam dovoljno jak da put predjem peške, novac mi pribavlja jelo i poštanska